

# PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MŁODZIEŻY W GMINACH PRZYGRANICZNYCH PLAN DZIAŁANIA



*Plan działania opiera się na realizacji projektu Interreg V-A Litewsko-Polskiego Programu Współpracy „Partnerstwo. Przedsiębiorczość. Działanie” (skrót PEA) - i ma na celu zachęcenie młodych transgranicznych ludzi do zakładania, rozwijania i utrzymywania własnej działalności gospodarczej – do tworzenia miejsc pracy, budowania zdolności i spełniania marzeń. Młodzież trzech partnerów projektu z powiatu łódzkiego, gmin Orzysz i Tykocin prezentowała pomysły biznesowe na zdalnych spotkaniach, dzieliła się wizją wykorzystania zakupionego w ramach projektu sprzętu do laboratorium sprzedaży, biwakowała na obozach edukacji przedsiębiorczości, prezentowała pomysły na festiwalu przedsiębiorczości, wizytach studyjnych: młodzież przygraniczna, członkowie społeczności, gminy. Czas trwania projektu 18 miesięcy, budżet projektu 198300,38 euro. Projekt jest finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.*

## PRZEGLĄD SYTUACJI

Analizując wskaźniki Litwy w światowych rankingach przedsiębiorczości, sytuacja przedsiębiorczości młodzieży na Litwie w ostatnich latach ulega stagnacji lub pogorszeniu. W ciągu ostatnich 4 lat Litwa systematycznie spadała z 28. na 37. miejsce w Global Entrepreneurship Index (GEDI). Światowe Forum Ekonomiczne 2021 w rankingach przedsiębiorczości Litwa zajmuje 48. miejsce na 78 krajów (47 w rankingu z 2020 r.), wyprzedzając jedynie Łotwę (55) i Białoruś (57) spośród krajów i sąsiadów regionu Morza Bałtyckiego. Sytuacja ta świadczy przede wszystkim o potrzebie systematycznych, długofalowych rozwiązań, które zasadniczo zmieniają sytuację na poziomie krajowym, uwzględniając kilka aspektów: unijne i światowe trendy w cyfryzacji i zielonej gospodarce, długofalową specjalizację regionów litewskich, a także jako konsekwentna, systematyczna kreatywność i przedsiębiorczość, potrzeba programów w systemie edukacji ogólnej, uzupełniona odpowiednimi pozaformalnymi programami edukacyjnymi i szkoleniowymi. Według 2021 na zlecenie Departamentu ds. Młodzieży przeprowadzono analizę Kompetencji, z której wniosków wynika, że w systemie edukacji ogólnej nie ma ogólnego programu dla młodych ludzi w celu uzyskania informacji lub kompetencji w zakresie przedsiębiorczości. Obecnie funkcjonujące mechanizmy rozwoju kompetencji w zakresie przedsiębiorczości to Junior Achievement, który funkcjonuje w litewskich szkołach ogólnokształcących i zawodowych. Działania prowadzone są w 400 placówkach kształcenia ogólnego i zawodowego, w których uczestniczy ok. 23 tys. osób. Na Litwie w roku szkolnym 2020-2021 istniało 977 placówek kształcenia ogólnego, w których kształciło się 327 tys. uczniów w ramach programów kształcenia ogólnego w 67 placówkach doskonalenia zawodowego - 27 tys. studentów.



Wspólny projekt, w którym przebadano ponad 500 młodych ludzi z trzech gmin, stwierdza, że brakuje spójnego rozwoju i wspierania kreatywności dzieci i młodzieży, przy jednoczesnym zachęcaniu ich do krytycznego myślenia w edukacji ogólnej i nieformalnej. Brakuje również ukierunkowania na politykę ukierunkowaną na młodych absolwentów, ponieważ promowanie ich przedsiębiorczości pozostawia się w ich własnym zakresie. W czasie nauki w szkole zawodowej lub wyższej opiekuje się nimi mentor wyznaczony przez instytucję. Tymczasem w kolejnym etapie – programy edukacji dorosłych w zakresie edukacji przedsiębiorczości w gminach przygranicznych wciąż nie działają. Brakuje zarówno programów skierowanych do odrębnych grup społecznych osób dorosłych, które kompleksowo rozwijają swoje umiejętności przedsiębiorcze, jak i współpracy i wymiany informacji o dobrych praktykach pomiędzy tymi

programami. Jednym z głównych wyzwań identyfikowanych przez młodych ludzi jest brak środków i programów wsparcia finansowego dla młodych osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą i/lub rozpocząć działalność gospodarczą, np. dotacje finansowe na pomysły biznesowe, pożyczki bez zabezpieczenia połączone z usługami doradczo-edukacyjnymi, przyłączanie nowych firm do sieci konsultantów i mentorów, konkursy pomysłów biznesowych.

## **GMINA – SZANSA DLA TWOJEGO BIZNESU**

Na początku 2020 roku było 87,1 tys. Firm operacyjnych. Ponad 80 proc. firm operacyjnych to bardzo małe i małe firmy zatrudniające do 9 osób. Najwięcej firm działa w handlu (28,3%). Wśród pozostałych działalności w sektorze usług największy udział w strukturze działających przedsiębiorstw ma działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (12,2%) oraz transport i magazynowanie (9,8%). W przemyśle działało około 11% przedsiębiorstw, w budownictwie około 10%, a w rolnictwie niecałe 3%. Zgodnie z formą prawną, najczęściej firm działających na Litwie to spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (80,3%), jednoosobowe działalności gospodarcze i małe spółki osobowe.

Podstawowe informacje o tym, jak rozpocząć działalność gospodarczą, jakie są źródła finansowania znajdują się w linkach:

<https://www.verslilietuva.lt/verslauk/finansavimo-saltiniai/>

<https://www.verslilietuva.lt/verslauk/savivaldybe-galimybe/visuomenes-pasiulymai-savivaldybei/>

Od 2020 r. gmina wspiera tworzenie nowych firm i promocję przedsiębiorczości młodzieży: poprzez częściowy zwrot kosztów założenia firmy i szkoleń BHP dla pracodawcy lub jego przedstawiciela; koszty przygotowania biznesplanów/wniosków o wsparcie finansowe z funduszy i banków; koszt założenia lub wynajmu e-sklepów; koszt tworzenia nowych miejsc pracy; wydatki na staże i nowe inicjatywy w zakresie przedsiębiorczości wśród młodzieży. Na te działania w zakresie przedsiębiorczości młodzieży przeznaczono: 2 822,00 EUR na pokrycie kosztów nowych miejsc pracy, 580 EUR na przygotowanie biznesplanu, 200,00 EUR na szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i 236,57 EUR na pokrycie kosztów firm szkoleniowych. Stanowiło to ponad 40 proc. wsparcia zapewnianego przez program.

Od 2020 Inicjatywa Promocji Młodzieży i Zatrudnienia została uruchomiona w Gminie Rejonu Lazdijai w celu zwiększenia zatrudnienia uczniów i studentów. Z tej inicjatywy finansowej skorzystało 19 młodych ludzi.

Opis procedury realizacji programu zwiększenia zatrudnienia uczniów i studentów gminy rejonu łódzkiego na rok 2021.

Po dokonaniu oceny dostępnych na rynku źródeł finansowania, aby uniknąć podwójnego finansowania, gmina corocznie ocenia swoje możliwości, wysłuchuje propozycji rady młodzieżowej i zatwierdza program wsparcia biznesu gminy rejonu Lazdijai.

## Roczny plan działania

	12.21	02.01	03.01	04.01	05.01	12.15
analiza realizacji programu miejskiego na bieżący rok, ocena możliwości nowych źródeł finansowania						
sugestie Rady ds. Młodzieży, społeczności, przedstawicieli młodzieży, mieszkańców						
program został zatwierdzony przez Radę						
konkurs na zbieranie projektów/wniosków						
podejmowane są decyzje o finansowaniu						
raporty, ewaluacje						

## REKOMENDACJE DOTYCZĄCE DZIAŁAŃ W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

### Rozwój umiejętności technologicznych

Środowisko technologiczne tworzone jest przy użyciu nowoczesnych technologii w kreatywnych laboratoriach. Wykorzystywanie robotów jako narzędzi motywacyjnych do uczenia się przez doświadczenie i prace w zespołach oraz rozwijanie kompetencji osobistych – tworzone w laboratoriach technologicznych. Przeszkoleni pracownicy młodzieżowi nadal sami prowadzą sesje. Prezentacje budowania potencjału technologicznego jako środka promocji przedsiębiorczości dla przedstawicieli gminy - celem będzie usprawnienie dotychczasowych działań i przedstawienie zaleceń dotyczących integracji i ciągłości tych działań w gminach.

Przedstawiono szczegółowe zalecenia:

- Dużo uwagi należy poświęcić promocji zajęć z robotyki, ponieważ działalność ta jest nadal aktualna w gminach, dlatego należy ją bardziej promować w szkołach itp., aby przyciągnąć więcej młodych ludzi.
- Centra młodzieżowe powinny ściślej współpracować z lokalnymi przedsiębiorcami. Zaprosić ich na zajęcia z robotyki, posłuchaj, z jakimi wyzwaniami technologicznymi mierzą się w swoim biznesie. Pomogłoby to w nawiązaniu konstruktywnej współpracy między lokalną młodzieżą a biznesem oraz, za pomocą wyposażenia kącików robotyki, przekształcenie pomysłów młodzieży w funkcjonujące usługi potrzebne biznesowi.
- Ponieważ obszar biznesowy chce widzieć konkretne, wymierne korzyści, warto organizować spotkania z przedsiębiorcami i przedstawiać im możliwości modelowania dla konkretnego obszaru biznesowego.

- Organizuj konferencje w gminach, prezentując robotykę i partnerstwa biznesowe, aby przyciągnąć lokalnych przedsiębiorców.
- Przeznacz wydzieloną przestrzeń na zajęcia z robotyki w otwartych ośrodkach młodzieżowych.
- Rozpowszechnianie informacji o robotyce i jej możliwościach, współpraca z organizacjami Instytucji Publicznej „Biznes Litwa” i „Inwestuj na Litwie”.



### **Poznaj produkcję inaczej**

Celowe jest stworzenie młodym ludziom warunków do zapoznania się co roku z działalnością 2-3 lokalnych firm produkcyjnych. Młodzi ludzie i decydenci młodzieżowi mieliby możliwość zadawania pytań przedsiębiorcom, uczenia się od menedżerów i pracowników firmy, zapoznania się z głównymi etapami rozwoju regionalnego i biznesu, z przemysłowymi podmiotami gospodarczymi działającymi w regionie. Uczestnicy wizyt mogą we wspólnej dyskusji z członkami gminnych rad młodzieżowych i członkami stowarzyszeń biznesowych dyskutować na temat wysokiej jakości staży, celowego wyboru specjalizacji, która przyniesie korzyści zarówno młodemu człowiekowi, jak i gminie.

Przedstawiono szczegółowe zalecenia:

- Organizować wizyty terenowe w firmach, podczas których uczestnicy mogli bezpośrednio zapoznać się ze specyfiką pracy.
- Zwracaj większą uwagę na zachęcanie młodych ludzi do angażowania się w działania, których na danym obszarze brakuje.
- Priorytetem powinno być szkolenie zawodowe i doradztwo zawodowe w szkołach, ponieważ obecnie około 60-85% ankietowanych uczniów nie wie dokładnie, co chcieliby i mogliby studiować.
- Korzystaj z bardziej innowacyjnych środków dotarcia do młodych ludzi - mediów społecznościowych, komunikacji na Facebooku i wideokonferencji, podczas których

menedżerowie firm mogą powiedzieć, jakich pracowników potrzebują, jakie cechy powinien mieć reprezentant tego zawodu i jakie kompetencje nabywa pracownik w tej dziedzinie.



- Przedstawiciele Służby Zatrudnienia częściej organizują spotkania publiczne, prezentacje w szkołach, udzielają więcej informacji o zawodach brakujących i nadwyżkowych w gminie, prowadzą szkolenia, jak przygotować dobre CV i jak prawidłowo przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej.
- Ustanowienie stanowiska doradcy biznesowego w gminie, tak aby osoby, które mają pomysł na biznes, miały się do czego zwrócić, oraz szersze informowanie opinii publicznej o funkcjonującym w gminie Programie Wspierania Biznesu.
- Zachęcaj szkoły do symulowania biznesu podczas lekcji ekonomii (aby młoda osoba mogła nauczyć się w praktyce zakładać biznes).
- Utworzenie Centrum Pracy z Młodzieżą w celu rozpowszechniania informacji na temat wolontariatu wśród młodych bezrobotnych.

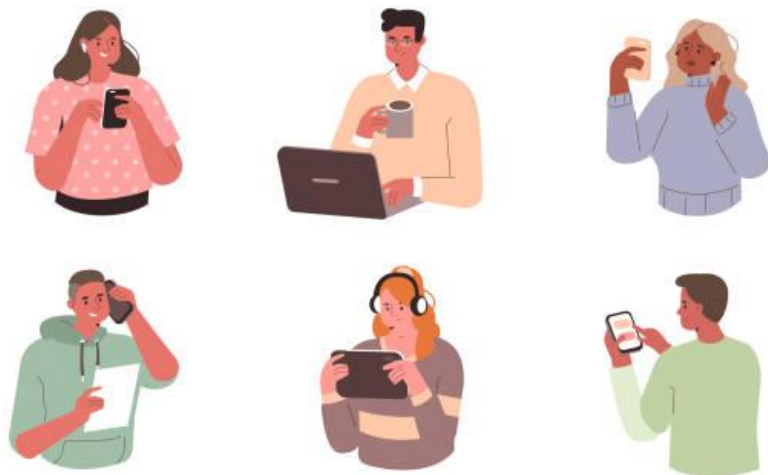
### **Seminaria szkoleniowe na odległość lub wideo**

Seria seminariów na odległość lub wideo. Spotkania z młodzieżą, przedstawicielami gmin i innych instytucji państwowych w celu omówienia innowacyjnych działań, które mogłyby promować przedsiębiorczość młodzieży w powiecie, jak rozwijać kompetencje w zakresie przedsiębiorczości młodzieży w mniejszych miejscowościach. Stworzone wideoseminaria były również prezentowane podczas spotkań. Przedstawiono szczegółowe zalecenia:

- Ustanowienie organizacji młodzieżowej, która będzie pośredniczyła między młodzieżą a sektorem biznesowym w celu gromadzenia informacji o przedsiębiorcach, którzy są odpowiednimi i chcą zostać mentorami młodzieżowymi; organizować "shadowing" w firmach w godzinach socjalnych; stworzyłyby również listę firm, które zgodziłyby się przyczynić do

rozwoju przedsiębiorczości; stworzyłaby bazę kontaktów przedsiębiorców oraz medium do konsultacji młodych ludzi z przedsiębiorcami.

- Organizowanie praktycznych zajęć z tworzenia biznesu i symulacji w szkołach i w przestrzeni nieformalnej.
- Stworzyć powiatowy kalendarz/mapę przedsiębiorczości, w którym zgromadzi się wszystkie informacje o bieżących wydarzeniach, kontaktach firmowych.
- Stworzenie warunków do wolontariatu i staży w firmach, a także organizowanie wycieczek do firm, gdzie studenci zapoznaliby się z działalnością firmy i dowiedzieli się jakie procesy są realizowane.
- Zorganizuj targi biznesowe z mistrzostwami młodzieżowego biznesu, biblioteką na żywo, historiami sukcesów i porażek oraz sposobem na wypromowanie produktu lub usługi (byłby to przystanek informacyjny dla młodych ludzi).
- Tworzenie zachęt zachęcających młodzież do przedsiębiorczości (pożyczki/pożyczki dla małych firm lub współfinansowanie dla przedsiębiorstw).



## Sieć mentoringu



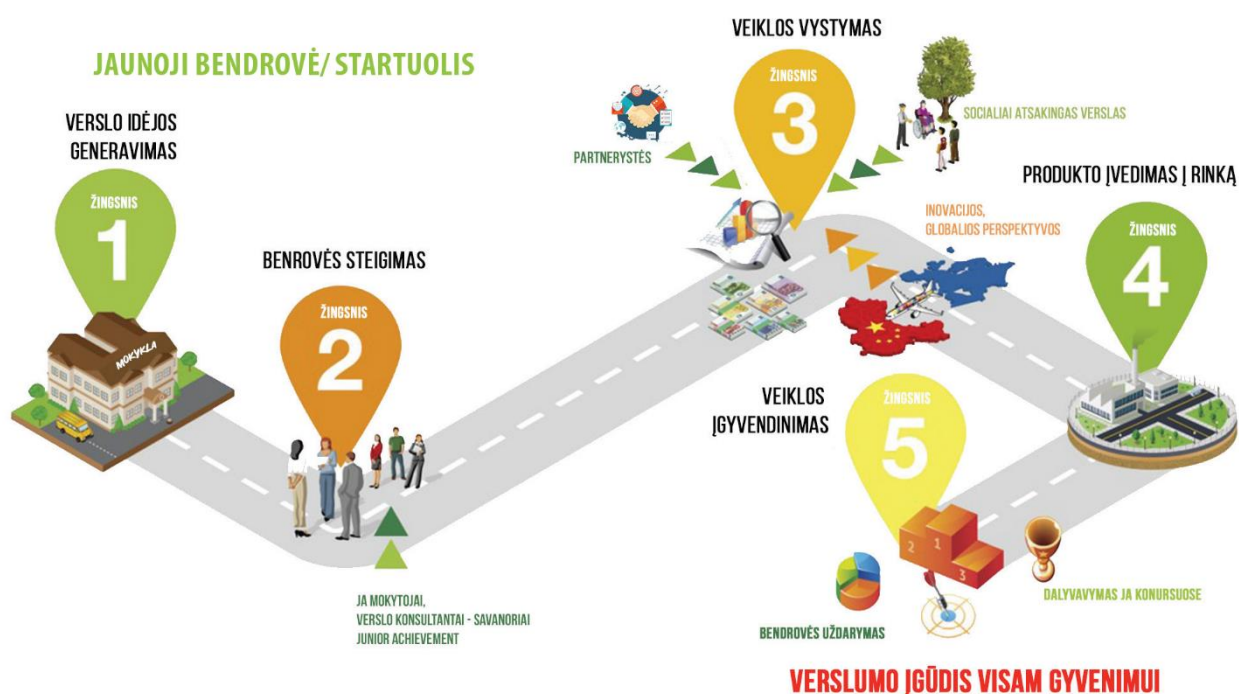
Poniższe konkretne rekomendacje zostały poddane ocenie podczas spotkań z przedstawicielami biznesu i ekspertami:

- Organizowanie spotkań związanych z przedsiębiorczością, podczas których uczestnicy mogą dowiedzieć się z pierwszej ręki o biznesie, strategiach jego rozwoju oraz wejść w interakcję z mentorami przedsiębiorczości.
- Wykorzystanie bardziej innowacyjnych środków dotarcia zarówno do młodych ludzi, jak i do przedsiębiorstw - komunikacja, gdzie można szukać mentorów lub samemu zostać mentorem. Młodzi ludzie będą mogli przedstawić swoje pomysły przedsiębiorcom, a przedsiębiorcy pomogą młodym ludziom rozwinąć ich pomysły w firmy.
- Promowanie szkoleń i doradztwa w instytucjach edukacyjnych na temat koncepcji mentoringu, jego rozwoju w różnych dziedzinach, jak zostać mentorem i co jest potrzebne, aby nim zostać. W końcu mentor musi nie tylko dawać przykład, ale także pomagać ludziom zrozumieć, jak osiągnąć pewne rzeczy.
- Wprowadzenie programu mentorskiego, który ma na celu budowanie inteligencji w szerszym kontekście, przekazywanie wiedzy i ułatwianie integracji w nowym środowisku społecznym lub kulturowym.
- Możliwe działania mające na celu zachęcenie młodych ludzi do powrotu po studiach: pomoc w znalezieniu praktyk, stworzenie bazy danych absolwentów, organizowanie dni otwartych dla firm/instytucji, organizowanie targów kontaktowych, tworzenie nieformalnych klubów, wsparcie przy zakupie pierwszego mieszkania, promowanie zatrudnienia wśród młodzieży, zwiększenie nacisku na edukację pozaformalną.

- Należy promować i wspierać działania promujące i wspierające przedsiębiorczość młodzieży, a także organizować konkursy na najciekawszy pomysł na biznes i najlepszy biznesplan wśród młodzieży uczącej się.

### Junior Achievement Europe

„Junior Achievement Europe“ – jest największą organizacją non-profit w Europie promującą przedsiębiorczość i gotowość do pracy wśród młodych ludzi. "Junior Achievement Europe" jest częścią globalnej sieci Junior Achievement, która od 100 lat zapewnia praktyczne doświadczenia edukacyjne w zakresie przedsiębiorczości, rozwoju kariery i wiedzy finansowej. "Junior Achievement" stwarza szanse na zatrudnienie, tworzenie miejsc pracy i sukces finansowy. W ostatnim roku akademickim sieć „Junior Achievement” dotarła do ponad 4 milionów młodych ludzi w 40 krajach Europy, dzięki 140 000 wolontariuszom biznesowym oraz 130 000 nauczycielom i wychowawcom.



Interdyscyplinarny program nauczania "**Moja społeczność**" dla klas 1-4 pomaga w osiągnięciu umiejętności finansowych i akademickich umiejętności zawodowych, a także w zdobywaniu wiedzy o biznesie, ekonomii i naukach społecznych oraz w doskonaleniu umiejętności czytania, pisania i liczenia.

Po ukończeniu programu nauczania uczniowie będą potrafili:

- wyjaśnić, czym jest wspólnota;
- zidentyfikować różne prace i zawody oraz wyjaśnić, dlaczego każda praca wymaga określonych umiejętności;
- określenie, w jaki sposób miejsca pracy tworzone przez przedsiębiorstwa i instytucje publiczne przynoszą korzyści społeczności;
- opisać przepływ pieniędzy w społeczności;

- wyjaśnić, w jaki sposób podatki są wykorzystywane do świadczenia usług publicznych;
- zrozumienie, że głosowanie jest obowiązkiem odpowiedzialnych obywateli i sposobem na zaspokojenie potrzeb społeczności.

„**This is My Business**“ daje uczniom w klasach 5-8 możliwość wypróbowania pierwszych kroków potrzebnych do wprowadzenia ich do przedsiębiorczości i biznesu. W każdej lekcji, nowe treści programu dają uczniom autentyczne doświadczenie przedsiębiorczości, aby myśleć o produkcji od generowania pomysłu do jego prezentacji przed publicznością.

Program składa się z 6 lekcji po 45 minut każda. Jeśli jest taka potrzeba, lekcja może być przedłużona o dodatkowe 15 minut lub więcej, a dodatkowe lekcje mogą być przeznaczone na rozwiązywanie problemów i dyskusję o lekcji.

Po udziale w programie uczniowie będą potrafili:

- Określenie swoich cech osobistych związanych z przedsiębiorczością.
- Będą potrafili zidentyfikować się z problemem dzięki metodologii „Design Thinking“.
- Zaprezentować swój biznes - od powstania pomysłu i analizy rynku do zaprojektowania produktu lub usługi.

**Program AcceleratorX** daje uczniom klas 9-12 prawdziwe doświadczenie biznesowe w szkole. Rozwiązując lokalny problem, odpowiadając na potrzeby rynku lub po prostu testując swoje pomysły, studenci tworzą różne firmy i szerzą ducha przedsiębiorczości. Program ten nie jest symulacją biznesu, jest to prawdziwe doświadczenie życia, jak firma jest rozwijana, zarządzana i pozwala studentom na podejmowanie kluczowych decyzji dotyczących ich własnej firmy. Zakładając młodą firmę, studenci przechodzą cały cykl zarządzania przedsiębiorstwem: zakładanie firmy, pozyskiwanie kapitału załączkowego, planowanie, analiza popytu konsumenckiego, rozwój i sprzedaż usługi lub produktu, prowadzenie kampanii marketingowej oraz zamknięcie firmy po zakończeniu procesu kształcenia. Program AcceleratorX trwa zazwyczaj od trzech miesięcy do jednego roku akademickiego. Program może być realizowany w ramach edukacji formalnej, w klasie lub poprzez edukację nieformalną. Program może być opcjonalnie rozłożony na trzynaście spotkań 2-godzinnych lub na 26 spotkań 1-godzinnych. Wszystkie materiały do nauki są dostępne w systemie nauczania online.



## Inne środki. Program szkoleniowy „20 kroków do sukcesu“

Pierwsze 5 spotkań: Rozpocznij własną działalność gospodarczą

Uczniowie oceniają swoje cechy osobiste i przedsiębiorcze, wybiorą stanowiska, które każdy z członków zespołu chciałby objąć, przyjrzą się możliwym sposobom finansowania swojej firmy i zaczną generować różne pomysły dla swojej firmy.

Sesja 6: Zaspokojenie potrzeb rynku

Uczniowie generują różne pomysły, które mogłyby zaspokoić potrzeby rynku i rozwiązać istniejący problem. Określają one, które pomysły na biznes byłyby potencjalne i powinny być omówione bardziej szczegółowo.

Spotkanie 7: Wybierz pomysł

Studenci analizują swoje badania na temat najlepszych produktów lub usług i decydują, który pomysł powinni wybrać na podstawie różnych czynników.

Spotkanie 8: Tworzenie struktury

Studenci tworzą swój zespół, przydzielają jasne obowiązki i zaczynają opracowywać biznesplan.

Spotkanie 9: Załóż firmę

Członkowie zespołu informują o wykonaniu swoich zadań (finanse, sprzedaż, zaopatrzenie, marketing) i wspólnie dochodzą do konsensusu w sprawie założenia firmy. Uczniowie wspólnie finalizują biznesplan i zakładają własną firmę.



Spotkanie 10-15: Zarządzaj swoim biznesem

Każdego tygodnia członkowie zespołu spotykają się, aby przedstawić aktualne informacje na temat swoich zadań, dokonać przeglądu priorytetów oraz uzupełnić lub zmienić podział pracy, aby osiągnąć cele i założenia firmy.

Spotkanie 16: Zakończenie roku i zamknięcie firmy

Praktykanci finalizują pozostałe operacje biznesowe, likwidują firmę praktykanta i decydują, co zrobić z zyskami.

Spotkanie 17: Tworzenie osobistego planu działania

Studenci opracowują swoje osobiste plany działania w oparciu o wiedzę i doświadczenie, które zdobyli w trakcie trwania programu. Być może niektórzy studenci będą chcieli bardziej wzmocnić pewne kompetencje, inni wymyślą prawdziwy biznes.

#### Spotkanie 18-20: Komunikacja

Komunikacja jest bardzo ważna w działaniach organizacyjnych, w rozmowach osobistych, ponieważ w tych procesach realizowane są kontakty międzyludzkie. Proces komunikacji przebiega w bardzo prostej sekwencji: idea powstaje w umyśle, jest kodowana (w pewnych symbolach - język, pismo), przekazywana, odbierana, kodowana (istota idei jest rozumiana) i wykorzystywana.

Przykłady programów szkoleniowych:

<b>Nazwa</b>	<b>Promowanie przedsiębiorczości społecznej studentów</b>
<b>Czas trwania</b>	8 godz.
<b>Grupa docelowa</b>	Uczniowie szkół
<b>Założenia i cele</b>	Rozwijanie przedsiębiorczości i kreatywności młodych ludzi poprzez praktyczne modele nauczania doświadczeń związanych z przedsiębiorczością oraz czerpanie z doświadczeń prawdziwych przedsiębiorców. <ul style="list-style-type: none"> <li>• Omówienie pojęcia przedsiębiorczości społecznej.</li> <li>• Zapoznanie się z udanymi inicjatywami przedsiębiorczości społecznej.</li> <li>• Inspirowanie młodych ludzi do modelowania własnych scenariuszy przyszłości we własnym kraju.</li> </ul>
<b>Moduły szkoleniowe</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Koncepcja biznesu społecznego</li> <li>• Dwa wyjścia: praca czy biznes?</li> <li>• Historie sukcesu przedsiębiorców. Wyciągnięte wnioski.</li> <li>• Składniki sukcesu</li> <li>• Refleksja</li> </ul>
<b>Metody dydaktyczne</b>	Prezentacja materiału teoretycznego, studium przypadku, filmów, dyskusje w grupach.

<b>Nazwa</b>	<b>Promocja przedsiębiorczości młodzieży "Możesz !"</b>
<b>Czas trwania</b>	24 godz.
<b>Grupa docelowa</b>	Młodzież, studenci
<b>Założenia i cele</b>	Rozwijanie przedsiębiorczości i kreatywności młodych ludzi poprzez praktyczne modele nauczania doświadczeń związanych z przedsiębiorczością oraz czerpanie z doświadczeń prawdziwych przedsiębiorców.

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Skupienie się na aktywnej zmianie i osiągnięciu rezultatów oraz głębszej samowiedzy</li> <li>• Inspirowanie młodych ludzi do podejmowania odważnych decyzji o rozpoczęciu własnej działalności gospodarczej lub działalności uzupełniającej</li> </ul>
<b>Moduły szkoleniowe</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Marzenia i cele. Czego chcę i co mogę zrobić? Cechy osobowości, które mają znaczenie w biznesie.</li> <li>• Planowanie biznesu i pierwsze kroki. Znaczenie dyscypliny i zarządzania czasem osobistym. Wspierający zespół i wiara w siebie.</li> <li>• ABC finansów i zasoby, które są ważne dla biznesu. Samomotywacja i pokonywanie przeszkód.</li> <li>• Autoprezentacja i wystąpienia publiczne.</li> </ul>
<b>Metody dydaktyczne</b>	Przedstawienie materiału teoretycznego, zastosowanie niezbędnej wiedzy i zajęcia praktyczne w zakresie samorozwoju, pewności siebie i wzmocnienia.

## ZALECENIA DLA GMIN PRZYGRANICZNYCH

1. Opracowanie kompleksowego programu metodycznego do wykorzystania zarówno przez nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących w zakresie rozwijania kreatywności i przedsiębiorczości w szkołach, jak i na zajęciach edukacji pozaformalnej i nieformalnej. Lekcje powinny obejmować nie tylko analizę pojęć, ale także uczyć uczniów tworzenia biznesplanów oraz zapoznawać ich ze współczesnymi problemami i możliwościami biznesowymi dla młodych ludzi.
2. Promowanie i rozwijanie spójnej i ukierunkowanej edukacji w zakresie przedsiębiorczości dla dzieci i młodzieży w instytucjach kształcenia ogólnego poprzez ułatwianie wprowadzania i rozwijania programu Junior Achievement i innych uznanych programów w instytucjach edukacyjnych, które systematycznie i wszechstronnie rozwijają przedsiębiorczość uczniów w różnym wieku i z różnych grup społecznych poprzez rok szkolny, zajęcia pozalekcyjne, edukację pozaformalną i nieformalną.
3. Istnieje potrzeba zwiększenia liczby firm praktyk zawodowych w instytucjach edukacyjnych, zwiększenia możliwości przedsiębiorczych uczniów oraz stworzenia sieci mentorów.
4. Dalsze dotacje na letnie zatrudnienie młodzieży. Nadanie priorytetu pracodawcom i miejscom pracy, które zapewniają studentom zadania oparte nie tylko na potrzebach pracy fizycznej, ale także na wykorzystaniu ich wiedzy, intelektu i potencjału twórczego. Praca w tym kontekście powinna być postrzegana nie tylko jako okazja do zarabiania na życie, ale także do zrozumienia przyszłego zawodu i zdobycia ważnych kompetencji (np. praca w zespole, zarządzanie czasem itp.).

5. Po dokonaniu oceny możliwości finansowych gminy, przeznaczać corocznie środki finansowe na wspieranie konkursów na inicjatywy przedsiębiorcze młodych ludzi, start-upy, szkolenia, konsultacje, obozy biznesowe, staże w firmach i inne inicjatywy biznesowe dla młodych ludzi.

